

08 FILOSOFIE VAN DE KUNSTMATIGE INTELLIGENTIE

Spreker: Dr. Richard Starmans (Utrecht, Tilburg)

De wijsgerige reflectie op de Kunstmatige Intelligentie (AI) is vanuit een historisch en systematisch filosofisch perspectief een wezenlijk onderdeel van de AI zelf. Dat begon al in de jaren vijftig van 20^e eeuw, toen het project van de AI nog in de kinderschoenen stond, maar ook vandaag de dag is de filosofie van de AI sterk verbonden met het AI-onderzoek zelf. Lange tijd werd AI gekenmerkt door torenhoge ambities en hooggespannen verwachtingen, die zelden of ooit werden waargemaakt. Van grootschalige toepassing op maatschappelijk relevante terreinen was geen sprake en het vak floreerde buiten de universiteit vooral in de speculatieve traditie van futurologie en sciencefiction. De laatste jaren zijn de ontwikkelingen in een stroomversnelling geraakt. AI is uitgegroeid tot een dominante technologie, die is opgeschoven naar het zenit van het wetenschappelijk onderzoek en volop wordt toegepast in industrie, zakelijke dienstverlening en overheid. AI is zichtbaar in nagenoeg alle geledingen van de samenleving, of het nu gaat om gezondheidszorg, rechtspraak, defensie, onderwijs of openbaar bestuur. Saillante voorbeelden zijn uiteraard self-driving cars, “serious gaming” en virtual reality, autonomous weapons, drones, forensische software voor gezichtsherkenning en daderidentificatie, fraudedetectie, spraakherkenning, intelligente “tutoring” systemen en sociale robotica. AI is daarbij steevast de funderende of achterliggende technologie.

In de lezingen wordt eerst vanuit een historisch-wijsgerige invalshoek ingegaan op de AI. Zo komen onder meer zin en onzin van het “mechaniseren” van intelligentie en de “allegorie van de denkende machine” aan de orde, maar ook de vraag naar de “essentie” van de mens en de onder invloed van de techniek verschuivende mensbeelden. Vervolgens wordt het huidige AI-data science debat onder de loep genomen. De belangrijkste kenmerken ervan worden besproken en er wordt ingegaan op ontmantelde en nieuwe kennisidealen, maar vooral ook op de ethische kwesties die AI met zich meebrengt. Het gaat hierbij onder meer om een eigentijds Euthyphro-dilemma, dat onontkoombaar lijkt en de steeds luider wordende roep om “Explainable AI” en “Responsible AI”.

Literatuur

- Mul, Jos de (2014) *Kunstmatig van nature; onderweg naar Homo Sapiens 3.0*, Lemniscaat.
- Royakkers, L. (red.) (2021). Themanummer “*Robotica en Ethiek*”; *Filosofie-Tijdschrift*, 31 (2).
- Starmans, R.J.C.M. (red.) (2021) Themanummer “*Kunstmatige Intelligentie*”; *Filosofie-Tijdschrift*, 31 (4).
- Starmans, R.J.C.M. (2020). “Prometheus unbound or Paradise regained the concept of causality in the contemporary AI-data science debate”. *Journal of the French Statistical Society*, 161(1), 4-41.
- De Bruyne, J. , N. Bouteca (red.) (2021) *Artificiële Intelligentie en maatschappij*, Gompel&Svacina.

Personalia

Dr. Richard Starmans is verbonden aan de Universiteit Utrecht als managing director van de landelijke onderzoeksschool voor informatie- en kennissystemen. Ook is hij als Associate Professor Foundations of AI and Data Science werkzaam aan de Universiteit van Tilburg. Sedert meer dan twintig jaar geeft hij les in vakken als Filosofie van de kunstmatige intelligentie, Filosofie van de informatica , Methodologie, Statistiek en Programmeren met R. Als statisticus en filosoof doet hij onderzoek op het snijvlak van

filosofie en exacte wetenschappen, meer in het bijzonder statistiek, informatica en kunstmatige intelligentie.

Aantal avonden	2
Plaats	Fontys Hogescholen, ds. Th. Fliednerstraat 2, 5631 BN Eindhoven
Tijd	19.30- 21.30 uur
Datum	8 en 15 maart 2022
Thema	08
Kosten	€ 15,00